

PSYCHOPHARMACA

In hoofdstuk XXIV van de Farmacotherapeutische Overzichten betreffende psychopharmaca zijn in tabel II gegevens over fenothiazinederivaten en verwante verbindingen samengesteld. Hierin wordt de indruk gewekt, alsof levomepromazine (Nozinan) wel extrapiramidale, hypotensieve en sederende maar geen hepatotoxische of hematotoxische bijwerkingen heeft.

Dit is in tegenspraak met de mening van H. M. VAN PRAAG, die in *Psychofarmaca* op bl. 75 over levomepromazine schrijft: „Agranulocytose en leverbeschadiging zijn meermalen beschreven.”

Ook volgens mijn ervaringen in het Provinciaal Ziekenhuis te Santpoort, waar in het afgelopen jaar levopromazine het meest toegepaste neurolepticum is geweest, kan dit middel agranulocytose verwekken en leverfunctiestoornissen veroorzaken. Sinds de introductie van de neuroleptica in dit psychiatrisch ziekenhuis 15 jaar geleden, werden drie patiënten tijdens een kuur met levopromazine door een agranulocytose getroffen:

De eerste patiënte, een vrouw van 70 jaar, had gedurende 7 weken 75 mg levopromazine en gedurende 9 dagen 1 g sulfadimethoxine (Madribon) daags ingenomen, toen zich een angina agranulocytotica manifesteerde, die een week later haar dood ten gevolge had.

Een vrouw van 60 jaar, die gedurende 9 maanden per dag 150 mg levopromazine en 400 mg amobarbital (Amytal) en gedurende 6 maanden per dag 75 mg imipramine (Tofranil) had ingenomen, kreeg een angina agranulocytotica, die na het staken van alle medicatie snel genas. Bij hernieuwde toediening van amobarbital ontstond er geen recidief.

Een vrouw van 56 jaar had gedurende twee jaar dagelijks 75 mg levopromazine en 50 mg fenobarbital ingenomen. Zij werd toen ernstig ziek met hoge koorts, en ulcera aan tonsillen en tong. In het perifere bloed waren geen granulocyten te vinden. Het beenmerg toonde een „leeg” aspect. Na staken van de medicatie herstelde zich ook het bloedbeeld van deze patiënte. Hernieuwde toediening van fenobarbital had geen recidief van de agranulocytose ten gevolge.

In het Provinciaal Ziekenhuis te Santpoort verrichten wij ook regelmatig leverfunctieproeven voor en tijdens toediening van psychopharmaca. Kort na het begin van de toediening van levopromazine zien wij soms een verhoging van de transaminase- en alkalische-fosfatase-activiteit. Aangezien wij op grond van ervaringen bij chloorpromazinetoediening weten, dat dit de voorbode van een geneesmiddel-icterus kan zijn, staken wij in deze gevallen de toediening van levopromazine. In den regel normaliseren zich de enzymactiviteiten hierna snel.

Literatuur: Farmacotherapeutische Overzichten, XXIV (1967) *Ned. T. Geneesk.* **III**, 549. — PRAAG, H. M. VAN, (1966) *Psychofarmaca*. Van Gorcum & Co. N.V., Assen.

Santpoort, 9 mei 1967

W. K. GAULHOFER

INTERNATIONAAL GENEESKUNDIG CONGRES ISRAËL

De jongste gebeurtenissen in en rondom Israël hebben blijkbaar twijfel doen rijzen, of het aangekondigde Internationaal Geneeskundig Congres (1-9 augustus a.s. te Tel Aviv, zie vorige jaargang bl. 2180) zou doorgaan. Tot mijn genoegen kan ik mededelen, dat het congres normaal zal plaatsvinden. Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen bij ondergetekende, eventueel ook telefonisch (020-718581).

Amsterdam, 13 juni 1967

Schubertstraat 62

A. M. COHEN

BERICHTEN

BUITENLAND

Wereldberichten

Nieuw tijdschrift. — Van *Pediatric Research*, internationaal tijdschrift voor kindergeneeskunde, is de eerste aflevering verschenen, onder redactie van Dr. CHARLES U. LOWE, Gainesville (Florida). Het tijdschrift sluit aan bij de reeks van internationale uitgaven, bezorgd door S. Karger (Bazel). (*J. Amer. med. Ass.*, 15 mei, bl. 658).

Militaire dienst in vreedstijd. — De *Revue internationale des services de santé des armées de terre, de mer et de l'air* opent haar februari-nummer (bl. 109) met de tekst van de voordracht door de Nederlandse majoor-arts Dr. C. J. A. SOMERS in de 27e zitting van het Office international de documentation de médecine militaire te San Marino (september 1966) gehouden over aanpassingsmoeilijkheden van de militair in vreedstijd. De spreker stelde voorop dat leven slechts mogelijk is bij een door aanpassing voortgezette ontwikkeling en omvorming. „Impossibility of adaptation means stagnation and decay”. Na uitvoerige analyse van zijn onderwerp, uitgaande van de socio-biologische begrippen „stress” en „adaptatie”, vestigde de spreker de aandacht op de betekenis van de vroegtijdige herkenning van gestoorde adaptatie en van een methodische behandeling „without transferring the military training as such”.

Engeland

The Temple of Vaccinia. — Het omslag van het 15 mei-nummer van de *Journal of the American Medical Association* toont de reproductie van een zeer fraaie kleurfoto van de „Temple of Vaccinia”, de hut waarbinnen EDWARD JENNER (1749-1823) zijn eerste proefnemingen bij kinderen deed. Zoals verleden jaar in deze rubriek werd bericht (1966, bl. 2093), heeft zich een groep van artsen tot Jenner Trust verenigd. Het doel van deze trust vindt men op bl. 637 van het bovengenoemde mei-nummer van het Amerikaanse tijdschrift uitvoerig omschreven.

Verenigde Staten

Achtduizend hartlijders gevraagd. — De „coronary drug study” van het National Heart Institute te Bethlehem „is picking up steam”. Het verlangt de medewerking van zesendertig poliklinieken om na te gaan of vier geneesmiddelen, die onlangs door de Food and Drug administration zijn toegelaten, inderdaad de kans van mannen tussen 30 en 64 jaar aan een hartaanval te overlijden, kunnen verminderen. De onderzoekers stellen zich voor, te beginnen met 8000 man die één aanval hebben doorstaan. (*Medical World News*, 14 april, outlook, bl. 11).

Dwangbehandeling van verslaafden. — De staat New York heeft onlangs een wet aangenomen — de New York State's narcotic control act of 1966 — die de rechterlijke macht in staat stelt, verslaafden „who are guilty of narcotic offenses” te veroordelen tot „compulsory treatment and rehabilitation”, voor de duur van ten hoogste 5 jaar. De wet bereikt slechts verslaafden aan opiumderivaten; marihuana, barbituraten, LSD en amfetaminen blijven dus buiten het geding. De staat beschikt aanstands over een eerste reception center: het vroegere Manhattan ziekenhuis van missionary sisters, genaamd Mother Cabrini Hospital, met 200 bedden. Er hebben zich reeds 8 „vrijwilligers” aangemeld. Men rekent voor de staat New York op 25 centra en op 1000 veroordeelden per maand; ook blijft men rekenen op een klein percentage van verslaafden die zich vrijwillig aan de kuur (en de opsluiting) zullen onderwerpen. (*Medical World News*, 21 april, news of the week, bl. 13).